

Менеджмент

УДК 339.5:005.334

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20384432>

Ризики зовнішньоекономічної діяльності підприємств: сутність та характеристика

Вей Юрій Богданович,

аспірант кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності

Національний університет «Львівська політехніка»

вул. С. Бандери, 12, м. Львів, 79013, Україна

<https://orcid.org/0009-0006-1212-1696>

Прийнято: 13.05.2026 | Опубліковано: 25.05.2026

Анотація: Метою статті є дослідження сутності ризиків зовнішньоекономічної діяльності підприємств та узагальнення їх сучасних характеристик в умовах трансформації міжнародного бізнес-середовища. Досягнення мети здійснено із використанням **методів** структурно-логічного аналізу, теоретичного узагальнення, порівняння та систематизації. У статті досліджено наукові підходи до трактування сутності ризиків зовнішньоекономічної діяльності підприємств, визначено особливості їх розуміння у сучасній економічній літературі, а також охарактеризовано зміни у підходах до дослідження ризику в умовах розвитку міжнародної економічної взаємодії. Проаналізовано підходи, відповідно до яких ризики зовнішньоекономічної діяльності розглядаються як ймовірність втрат, відхилення від очікуваних результатів діяльності, наслідок невизначеності зовнішнього середовища та результат впливу внутрішніх і зовнішніх факторів функціонування підприємства. **Результати** дослідження дали змогу

встановити, що сучасні ризики зовнішньоекономічної діяльності мають складну багаторівневу природу та поступово виходять за межі суто фінансових або контрактних ризиків. Доведено, що вони дедалі більше інтегруються у систему стратегічного управління підприємством та залежать від рівня адаптивності суб'єкта господарювання до змін міжнародного середовища. У статті підкреслюється, що ризики зовнішньоекономічної діяльності формуються на перетині внутрішніх управлінських процесів підприємства і зовнішніх факторів міжнародного ринку, а їх прояви можуть стосуватися фінансових, логістичних, інформаційних, репутаційних та організаційних аспектів діяльності. Визначено, що важливими сучасними характеристиками ризиків зовнішньоекономічної діяльності є їх динамічність, взаємозалежність, залежність від цифровізації міжнародного бізнесу та необхідність врахування міжнародних регуляторних вимог і стандартів. **Висновки** доводять, що ризики зовнішньоекономічної діяльності доцільно розглядати як складне управлінське явище, пов'язане з необхідністю ухвалення рішень в умовах невизначеності міжнародного середовища. Виконане дослідження показує, що сучасне розуміння ризиків зовнішньоекономічної діяльності потребує врахування не лише можливих загроз і втрат, а й потенційних можливостей розвитку підприємства. З одного боку, це дає змогу суб'єктам господарювання більш комплексно оцінювати вплив зовнішніх факторів на результати зовнішньоекономічної діяльності. З іншого боку, таке трактування створює підґрунтя для вдосконалення системи управління ризиками та підвищення стійкості підприємств до змін міжнародного бізнес-середовища. У перспективі це сприятиме формуванню більш адаптивних підходів до управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств.

Ключові слова: валютні коливання, зовнішні фактори, міжнародне бізнес-середовище, міжнародні ринки, невизначеність, стратегічне управління, управлінські рішення.

Risks associated with enterprises' foreign economic activities: essence and characteristics

Yurii Vei,

Postgraduate student at the Department
of Foreign Trade and Customs

Lviv Polytechnic National University

12 Bandera Str., Lviv, 79013, Ukraine

<https://orcid.org/0009-0006-1212-1696>

Abstract: The aim of this article is to examine the nature of risks associated with enterprises' foreign economic activity and to summarise their current characteristics in the context of the transformation of the international business environment. We achieved this aim by employing methods of structural-logical analysis, theoretical generalization, comparison, and systematization. In this article, we have examined scientific approaches to interpreting the nature of risks in enterprises' foreign economic activity, identified the characteristics of their understanding in contemporary economic literature, and characterized changes in approaches to risk research in the context of the development of international economic interaction. We analyzed approaches in which the risks of foreign economic activity are viewed as the probability of losses, deviations from expected results, consequences of external environmental uncertainty, and the influence of internal and external factors affecting the enterprise's operations. The findings of the study have shown that contemporary risks in foreign economic activity are complex and multi-layered, gradually extending beyond purely financial or contractual risks. We have demonstrated that these risks are becoming increasingly integrated into the system of strategic enterprise management and depend on the business entity's ability to adapt to changes in the international environment. In this article, we emphasize that the risks of foreign economic activity arise at the intersection of a company's internal management processes and external factors in

the international market, and their manifestations may affect financial, logistical, informational, reputational, and organizational aspects of operations. We have identified key contemporary characteristics of risks in foreign economic activity as their dynamic nature, interdependence, reliance on digitalization in international business, and the need to account for international regulatory requirements and standards. The findings demonstrate that we must view the risks associated with foreign economic activity as a complex managerial phenomenon linked to the need to make decisions in the face of uncertainty within the international environment. The study shows that a modern understanding of the risks of foreign economic activity requires consideration of both possible threats and losses, as well as potential opportunities for the enterprise's development. On the one hand, this approach enables business entities to assess the impact of external factors on the results of foreign economic activity more comprehensively. On the other hand, this interpretation lays the groundwork for improving the risk management system and enhancing enterprises' resilience to changes in the international business environment. In the long term, this will contribute to the development of more adaptive approaches to managing enterprises' foreign economic activities.

Keywords: currency fluctuations, external factors, the international business environment, international markets, uncertainty, strategic management, management decisions.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку підприємництва зовнішньоекономічна діяльність дедалі частіше виступає для суб'єктів господарювання способом розширення ринкових можливостей. Вихід на іноземні ринки відкриває доступ до нових груп споживачів, джерел сировини, технологічних рішень і партнерських зв'язків. Водночас така діяльність майже завжди пов'язана з вищим рівнем невизначеності, ніж операції на внутрішньому ринку. Підприємство працює в іншому правовому полі, залежить від валютних коливань, стикається з відмінностями у діловій

культури та змушене враховувати зміни міжнародного економічного середовища. Через це ризики зовнішньоекономічної діяльності потребують окремого наукового розгляду, оскільки вони мають складнішу природу і ширший вплив на управлінські рішення, особливо в умовах сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика ризиків зовнішньоекономічної діяльності підприємств є предметом дослідження багатьох науковців. У науковій літературі ризики зовнішньоекономічної діяльності розглядаються з різних позицій: як імовірність втрат, як відхилення фактичних результатів від очікуваних, як наслідок невизначеності зовнішнього середовища, як об'єкт управління в системі стратегічного розвитку підприємства тощо.

Одним із поширених напрямів дослідження є кількісне оцінювання ризиків зовнішньоекономічної діяльності. Г.Л. Вербицька та О.О. Пшик-Ковальська [1] акцентують увагу на потребі використання кількісних методів аналізування ризиків, що дає змогу підвищити обґрунтованість управлінських рішень у сфері зовнішньоекономічних операцій. Подібну проблематику розвивають В.В. Боковець, І.В. Шварц та Л.П. Давидюк [2], які досліджують аналітичні й статистичні методи оцінювання ризиків зовнішньоекономічної діяльності. О. Грицай, І. Дефір та О. Козак [3] також зосереджують увагу на кількісних методах оцінки ризиків, підкреслюючи їхню важливість для формалізації ризикових ситуацій та вибору відповідних управлінських дій.

Інший напрям наукових праць пов'язаний із дослідженням системи управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності. М.Л. Ковальова [4] розглядає основи формування такої системи та підкреслює потребу комплексного підходу до виявлення, оцінювання й мінімізації ризиків. З.П. Дуліт, Х.С. Передало, У.І. Моторнюк та С.І. Наумчук [5] аналізують особливості ризиків зовнішньоекономічної діяльності та методи управління ними, звертаючи увагу на практичні інструменти реагування суб'єктів господарювання на ризикові ситуації. С.В. Закомлистов [6] також досліджує

управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства, однак його підхід більшою мірою орієнтований на загальні управлінські аспекти цієї проблеми.

Окреме місце займають праці, у яких розглянуто сутність і класифікацію ризиків зовнішньоекономічної діяльності. Г.П. Гончар [7] досліджує ризики у сфері зовнішньоекономічної діяльності та наголошує на їхній залежності від умов зовнішнього середовища. А. Свідерська [8] аналізує поняття та класифікацію ризиків у зовнішньоекономічній діяльності підприємства, що є важливим для їх подальшого групування та вибору методів управління. Н.В. Кінзерська [9] пропонує класифікацію ризиків зовнішньоекономічної діяльності для потреб бухгалтерського обліку, що дає змогу розглядати такі ризики не лише як управлінську, а й як обліково-аналітичну категорію. А.М. Тибінь та І. Вербіцька [10] досліджують сутність і класифікацію економічного ризику у зовнішньоекономічній діяльності підприємств, підкреслюючи складність і багатофакторність цього явища.

Сучасні умови господарювання зумовили появу досліджень, у яких ризики зовнішньоекономічної діяльності аналізуються крізь призму кризових явищ та нестабільності зовнішнього середовища. В.В. Дергачова та Ю.В. Рудніцька [11] досліджують управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності в умовах пандемії COVID-19. У цій праці показано, що глобальні кризи істотно змінюють характер ризиків та посилюють потребу у гнучких механізмах реагування. У. Савків, Г. Сидор та А. Тимків [12] аналізують управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах війни. Їхнє дослідження є особливо важливим для сучасних українських підприємств, оскільки воно враховує вплив воєнних загроз, нестабільності логістики, фінансових обмежень та зміни умов міжнародної співпраці.

Загальні питання ризик-менеджменту розкрито у працях В. Бабайлова та О. Дмитрієвої [13], Н.Ю. Захарової [14] і Г. Мирошніченко [15]. Ці автори досліджують сутність ризик-менеджменту, підходи до управління ризиками та

практичні аспекти роботи з ризиками у підприємницьких структурах. Їхні напрацювання є важливими для формування ширшого теоретичного підґрунтя дослідження, оскільки ризики зовнішньоекономічної діяльності доцільно розглядати як складову загальної системи управління ризиками суб'єкта господарювання.

Огляд наукових праць свідчить, що попередні дослідження створили вагому основу для розуміння ризиків зовнішньоекономічної діяльності. У них розкрито підходи до класифікації ризиків, запропоновано методи їх кількісного оцінювання, описано інструменти управління ризиками та проаналізовано вплив окремих кризових чинників. Водночас у науковій літературі залишаються певні невирішені питання. Частина досліджень зосереджена переважно на методах оцінювання ризиків, тоді як їхня сутність і сучасні характеристики розглядаються недостатньо системно. Інші праці аналізують окремі групи ризиків або конкретні умови їх виникнення, але не завжди показують взаємозв'язок між різними проявами ризиків у зовнішньоекономічній діяльності організацій.

Крім того, у сучасних дослідженнях ще недостатньо узагальнено, як змінюється природа ризиків зовнішньоекономічної діяльності під впливом воєнних загроз, цифровізації міжнародного бізнесу, трансформації ланцюгів постачання, посилення регуляторних вимог і зростання ролі репутаційної надійності партнерів. Саме тому виникає потреба у подальшому дослідженні сутності ризиків зовнішньоекономічної діяльності підприємств та систематизації їх сучасних характеристик. Це дасть змогу розглядати такі ризики не лише як імовірність втрат, а як складне управлінське явище, що формується під впливом внутрішніх рішень суб'єктів господарювання та зовнішніх умов міжнародного середовища.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження сутності ризиків зовнішньоекономічної діяльності підприємств та узагальнення їх сучасних характеристик в умовах трансформації

міжнародного бізнес-середовища. Завданнями дослідження є: характеристика сутності ризиків зовнішньоекономічної діяльності підприємств; дослідження наукових підходів до трактування ризиків у сфері зовнішньоекономічної діяльності; визначення особливостей формування ризиків під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів функціонування суб'єкта господарювання; узагальнення сучасних характеристик ризиків зовнішньоекономічної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. У науковій літературі підходи до розуміння ризику поступово змінювалися разом із розвитком економічних відносин і ускладненням управлінських процесів. Тривалий час ризик переважно асоціювався з можливістю зазнати втрат або зіткнутися з небажаними наслідками господарської діяльності. Таке трактування було характерним для умов, у яких основна увага суб'єктів господарювання зосереджувалася на збереженні стабільності та уникненні фінансових втрат. Із розвитком міжнародної економічної взаємодії змінився і сам підхід до ризику. Його дедалі частіше почали пов'язувати з невизначеністю управлінських рішень та необхідністю діяти в умовах обмеженої передбачуваності майбутніх подій, динамічності ринків та швидкості змін. Особливо виразно це проявляється у сфері зовнішньоекономічної діяльності, де підприємство змушене діяти в умовах багаторівневої невизначеності та враховувати вплив значної кількості зовнішніх чинників.

Вивчення теорії і практики дає підстави стверджувати, що ризик у зовнішньоекономічній діяльності не можна зводити тільки до ймовірності певних втрат. Такий підхід був поширеним у ранніх управлінських моделях, коли увага суб'єктів господарювання переважно зосереджувалася на безпеці зовнішньоекономічного контракту, стабільності розрахунків, виконанні зобов'язань контрагентами, врахування особливостей крос-культурної взаємодії тощо. Сьогодні цього вже недостатньо.

У науковій літературі ризики зовнішньоекономічної діяльності пояснюються по-різному залежно від дослідницького підходу та предмета аналізування. Частина авторів акцентує увагу насамперед на ймовірності втрат у процесі здійснення зовнішньоекономічних операцій. Зокрема, Г.Л. Вербицька та О.О. Пшик-Ковальська [1, с. 167] пов'язують ризик із можливістю зазнати збитків, а М.Л. Ковальова – зі зниженням очікуваної прибутковості зовнішньоторговельної операції [4, с. 168]. Подібний підхід простежується і в працях З.П. Двудіт, Х.С. Передало, У.І. Моторнюк та С.І. Наумчук, які розглядають ризики крізь призму несприятливих подій та можливих майнових втрат учасників зовнішньоекономічної діяльності [5, с. 103].

Поряд із цим окремі дослідники трактують ризик ширше та пов'язують його з відхиленням фактичних результатів від очікуваних параметрів діяльності. Такий підхід відображено у працях Г.П. Гончара [7, с. 33], А. Свідерської [8, с. 114] та Н.В. Кінзерської [9, с. 269]. У цих дослідженнях ризик розглядається як можливість виникнення як негативних, так і позитивних відхилень у процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Подібне трактування демонструє поступову зміну підходів до розуміння сутності ризику, оскільки він перестає асоціюватися виключно із загрозою втрат і починає сприйматися як наслідок невизначеності середовища функціонування суб'єкта господарювання.

Аналізування вищезазначених підходів також дає змогу помітити зміну акцентів у дослідженні ризиків зовнішньоекономічної діяльності. Якщо у ранніх працях переважала увага до фінансових наслідків зовнішньоекономічних операцій та забезпечення безпеки контрактної діяльності, то сучасні автори дедалі частіше звертаються до проблеми обмеженості інформації та залежності результатів діяльності від управлінських рішень підприємства. Наприклад, Н.В. Кінзерська [9, с. 269] безпосередньо пов'язує виникнення ризиків із недостатністю повної та

релевантної інформації під час здійснення зовнішньоекономічних операцій, тоді як С.В. Закомлисов [6, с. 56] акцентує увагу на можливих відхиленнях від поставленої мети у процесі управлінської діяльності.

Окремої уваги заслуговує підхід А.М. Тибіня та І. Вербіцької [10, с. 139], які підкреслюють об'єктивно-суб'єктивну природу ризиків зовнішньоекономічної діяльності. Така позиція є важливою з огляду на те, що частина ризиків формується під впливом зовнішніх факторів, тоді як інша частина безпосередньо залежить від якості управлінських рішень підприємства та його здатності адаптуватися до змін міжнародного середовища. Саме тому сучасне розуміння ризиків зовнішньоекономічної діяльності дедалі більше зміщується у бік їх трактування як складного управлінського явища, що формується на перетині внутрішніх процесів підприємства та зовнішніх умов здійснення ним зовнішньоекономічної діяльності.

Як слушно зауважують У. Савків, Г. Сидор та А. Тимків [12, с. 87], ризики зовнішньоекономічної діяльності не варто розглядати виключно як джерело загроз для підприємства. Їх виникнення часто спонукає суб'єктів господарювання до вдосконалення системи управління та перегляду підходів до забезпечення конкурентних переваг.

З огляду на це доцільно розглядати ризики зовнішньоекономічної діяльності як сукупність можливих відхилень від очікуваного перебігу зовнішньоекономічних операцій, що виникають під впливом внутрішніх управлінських рішень і зовнішніх умов функціонування підприємства. У такому трактуванні важливою є сама природа відхилення. Воно може бути пов'язане з ціною контракту, строками постачання, поведінкою іноземного партнера, зміною регуляторних вимог у країні, з якою підприємство співпрацює, тощо. В окремих випадках джерелом ризику стає поведінка іноземного партнера або зміна загальної ситуації на ринку. Тому ризик у зовнішньоекономічній діяльності варто розуміти не як разову загрозу, а як

стан управлінської невизначеності, у межах якого суб'єкт господарювання повинен ухвалювати рішення та нести відповідальність за їх наслідки.

Як свідчать результати виконаних досліджень, специфіка ризиків зовнішньоекономічної діяльності полягає у тому, що вони формуються на перетині кількох середовищ. Підприємство залишається частиною національної економіки, але водночас входить у простір міжнародного бізнесу. Через це навіть звичайна зовнішньоекономічна операція залежить від чинників, які складно повністю контролювати з позиції окремого суб'єкта господарювання. Наприклад, зміна митного режиму може вплинути на вартість постачання, коливання курсу валюти – на прибутковість контракту, а погіршення політичних відносин між країнами – на можливість продовження співпраці. Саме ця багаторівневість відрізняє ризики зовнішньоекономічної діяльності від багатьох ризиків внутрішнього ринку.

Важливо також враховувати, що ризики зовнішньоекономічної діяльності мають динамічний характер. Їх зміст постійно змінюється під впливом трансформації міжнародної торгівлі та нових вимог до організації бізнес-процесів. Додатковий вплив мають цифровізація економіки й перебудова глобальних ланцюгів постачання. Якщо раніше підприємства переважно зосереджували увагу на оплаті товару чи дотриманні умов контракту, то сьогодні значно більшої ваги набувають питання відповідності міжнародним стандартам. Важливим стає походження продукції, рівень захисту інформації, репутаційна надійність партнерів, дотримання принципів ESG під час ведення бізнесу, тощо. У результаті ризики зовнішньоекономічної діяльності поступово виходять за межі суто комерційної площини та дедалі глибше інтегруються у систему стратегічного управління підприємством.

Для кращого розуміння сутності ризиків зовнішньоекономічної діяльності підприємств доцільно виокремити їх сучасні властивості, що сформувалися під впливом трансформації міжнародного бізнес-середовища та розвитку управлінських підходів до роботи з невизначеністю. За результатами

вивчення теорії [2; 13-15] і практики до таких властивостей ризиків зовнішньоекономічної діяльності слід віднести такі:

- вони є невід’ємною складовою зовнішньоекономічної діяльності підприємства та супроводжують всі етапи здійснення зовнішньоекономічних операцій;

- характеризуються високим рівнем залежності від невизначеності зовнішнього середовища та обмеженості доступу до повної інформації у зовнішньоекономічній сфері;

- формуються під впливом як внутрішніх управлінських рішень підприємства, так і зовнішніх факторів міжнародного середовища;

- мають динамічний характер, оскільки їх зміст і форми прояву змінюються разом із трансформацією міжнародних ринків та умов здійснення зовнішньоекономічної діяльності;

- можуть проявлятися як у формі потенційних втрат, так і у вигляді додаткових можливостей для розвитку суб’єкта зовнішньоекономічної діяльності;

- відзначаються різним рівнем прогнозованості залежно від специфіки зовнішньоекономічної операції та середовища її реалізації;

- виникають на перетині кількох середовищ функціонування підприємства, поєднуючи вплив національних і міжнародних економічних процесів;

- мають комплексну природу та охоплюють фінансові, організаційні, логістичні, інформаційні, репутаційні та інші аспекти діяльності підприємства;

- характеризуються взаємозалежністю, через що реалізація одного ризику може спричинити виникнення або посилення інших ризикових ситуацій;

- пов’язані з необхідністю врахування регуляторних вимог інших держав, міжнародних стандартів і процедур зовнішньоекономічного контролю;
- посилюються під впливом цифровізації міжнародного бізнесу та зростання ролі інформаційної безпеки у зовнішньоекономічній діяльності;
- залежать від рівня адаптивності підприємства до змін міжнародного ринкового середовища та його здатності оперативно реагувати на нові виклики;
- впливають не лише на результати окремої зовнішньоекономічної операції, а й на довгострокову стійкість підприємства та його конкурентні позиції на міжнародних ринках;
- потребують постійного моніторингу змін міжнародного середовища та коригування відповідних управлінських рішень;
- поступово інтегруються у систему стратегічного управління підприємством і дедалі рідше розглядаються виключно як локальна проблема окремого зовнішньоекономічного контракту.

Отже, ризики зовнішньоекономічної діяльності підприємств доцільно розглядати як складне управлінське явище, що формується під впливом невизначеності та залежить від здатності суб’єкта господарювання адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Їх дослідження потребує врахування причин виникнення ризиків і того, яким чином вони впливають на діяльність організації. Такий підхід створює підґрунтя для подальшого аналізування механізмів управління зазначеними ризиками.

Висновки. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що ризики зовнішньоекономічної діяльності сьогодні вже не можна розглядати лише як окремі загрози для підприємства або як імовірність фінансових втрат під час виконання зовнішньоекономічного контракту. Сучасне міжнародне бізнес-середовище стало значно складнішим, менш передбачуваним, нестандартним і більш взаємозалежним. Через це ризики поступово

перетворюються на постійний елемент функціонування організації на міжнародних ринках. Вони виникають під впливом великої кількості факторів, частина з яких залежить від самого суб'єкта господарювання, а частина формується зовнішнім середовищем і практично не піддається повному контролю з боку підприємства.

У результаті дослідження встановлено, що сучасні ризики зовнішньоекономічної діяльності мають комплексний характер та охоплюють фінансові, організаційні, логістичні, інформаційні, репутаційні й регуляторні аспекти діяльності підприємства. Вони також характеризуються високою динамічністю, оскільки міжнародне середовище швидко змінюється під впливом цифровізації, трансформації глобальних ланцюгів постачання, воєнних загроз, економічної нестабільності, зміни міжнародних стандартів та посилення вимог до ведення бізнесу. У таких умовах навіть одна ризикова ситуація може спричиняти появу інших проблем і впливати не лише на окрему зовнішньоекономічну операцію, а й на загальну стійкість підприємства та його конкурентні позиції на міжнародному ринку.

Важливим результатом дослідження є також висновок про те, що ризики зовнішньоекономічної діяльності мають не лише негативний характер. У багатьох випадках вони спонукають підприємства до перегляду підходів до управління, вдосконалення бізнес-процесів, підвищення гнучкості та пошуку нових способів адаптації до змін міжнародного середовища. Саме тому сучасний підхід до ризиків повинен передбачати як реагування на можливі загрози, так і здатність підприємства своєчасно виявляти нові можливості розвитку в умовах невизначеності.

Список використаних джерел

1. Вербицька Г.Л., Пшик-Ковальська О.О. Кількісне аналізування ризиків зовнішньоекономічної діяльності. *Наука й економіка*. 2014. №4. С. 166-170.
2. Боковець В.В., Шварц І.В., Давидюк Л.П. Ризики зовнішньоекономічної діяльності: аналітичні та статистичні методи оцінювання. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. №25.
3. Грицай О., Дефір І., Козак О. Огляд кількісних методів оцінки ризиків зовнішньоекономічної діяльності. *Економіка та суспільство*. 2024. №68.
4. Ковальова М.Л. Основи системи управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності. *Інтелект XXI*. 2020. №2. С. 166-169.
5. Дзуліт З.П., Передало Х.С., Моторнюк У.І., Наумчук С.І. Ризики зовнішньоекономічної діяльності: особливості та методи управління ними. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2019. Т. 1. Вип. 2. С. 103-114.
6. Закомлистов С.В. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2009. №13. С. 55-56.
7. Гончар Г.П. Ризики у сфері зовнішньоекономічної діяльності. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 12. С. 32-36.
8. Свідерська А. Поняття та класифікація ризиків у зовнішньоекономічній діяльності підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2014. №3. С. 113-121.
9. Кінзерська Н.В. Класифікація ризиків зовнішньоекономічної діяльності для потреб бухгалтерського обліку. *Бізнес Інформ*. 2020. №10. С. 267-276.
10. Тибінь А.М., Вербицька І. Сутність і класифікація економічного ризику в зовнішньоекономічній діяльності підприємств. *Економіка АПК*. 2010. №1. С. 138-142.

11. Дергачова В.В., Рудніцька Ю.В. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності в умовах пандемії COVID-19. *Економіка та держава*. 2020. №12. С. 15-20.

12. Савків У., Сидор Г., Тимків А. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах війни. *Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2022. №2. С. 79-88.

13. Бабайлов В., Дмитрієва О. Ризик-управління-це управління втратами від ризику. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2023. №30. С. 214-224.

14. Захарова Н.Ю. Управління ризиками на підприємстві: сутність, підходи та методи. *Бізнес Інформ*. 2023. №1. С. 203-209.

15. Мирошниченко Г. Управління ризиками підприємницьких структур: аспекти ризик-менеджменту. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44.